

Jose Ignazio Ansorena

Jai jasangarriak

Udako albistegi baten tituluetan entzun nuen: “Inongo udalak ekimen berritzailea abiatu du, jaiak jasangarri izan daitezten”. Zer ote da?, pentsatu nuen. Belarrietarako tapoiak banatzen hasi al dira? Su artifizialak bertan behera utzi? Berrogei urtetik gorako guztiak jaien bitartean nekazal turismoko baserri batera gonbidatu?

Edateko plastikozko ontzi berde berre-rabilgarriak banatu dituzte. Berri pozgarria omen zen kazetarien eta aurkeztu zuten politikoen hitzei eta aurpegiari erreparatuz gero. Nik ere entzundakoa an barre ederrak bota nituen.

* * *

Zestoan, zezenen kontrako mugimendua sortu omen zen. Baina herritar guztiak zirrara betean jarzen dituen *Amparito Roca* pasodoblea jotzeari uztea inork ez zuen nahi. Hortxe dago kokka, pasodoblea zezenekin lotuta al dago? Aurten Udal ordezkariak erreferenduma agindu omen dute. Nire botoa zezenketen aurka eta Jaime Texidorren pasodoblearen alde, jakin arren Amparo Roca hori, Bernat Soria, Espainiako Osasun ministro gezurterro ohiaren izeba zela. Emozioa nagusi.

Lesakan *Napoleones* martxa eraginkorra jotzen du urtero bertako Musika Bandak ezpatadantzarien ibilbidean, San Fermin eguneko festa ederrean. Espainiako Armadako musikari komandante batek, Ricardo Vidal Tolosak, Francoren Guardiaren paradarako espreski idatzia zela konturaturik, orain urte batzuk orduko Bandaren zuzendariak askoz jatorragoa zen *Oninen abuspez* sortu zuen. Baina dantzariak matxinatu egin ziren. *Napoleones* jo behar zen, bestela ez zuten dantzatuko. Ulegarria. Inoiz San Fermin egunean Lesakako kale estuetan barrena ibili bazarete dantzarien eten gabeko mugimendu eta gurutzaketak jarraituz, *Napoleones* martxaren airean, Kirgizistangoak edo Norvegiakoak izanda ere, ziur oilo larrua jarri zaizuela eta zirrarak gainezka egin dizuela. Emozioa nagusi hemen ere.

Aldiz, Iruñekoak baino San Fermin jai euskalduna-

DANI BLANCO

goak Lesakan igarotzera agertzen diren *giputxi* gazte gehienei, Donostian edo Hernanin jaiok izanagatik, ez zaie oilo azalik jartzen. Ordu horietan, gaez Lesakan lesakarrentzat festak jasanezinagoak izan daitezten beren ahalegin sutsua eskaini ondoren, lotan egoten direlako zerraldo. Ametsezko emozioa.

* * *

Honelako purrustadak ateratzen zaizkidanean, seme-alabek esaten didate *agure erretxin* bihurtu naizela. Izan daiteke. Ni, beste guztiak bezalaxe, egunero egun bete zahartzen naiz eta. Baina gizartean gero eta gehiago zabaltzen eta errotzen den pentsamolde eredu adoleszentea nerabeentzat ezinbestekoa den bezala, heltzen edo zahartzen hasita gaudenontzat erabat desegokia dela aldarrikatu nahi dut.

Gure jaietan kezkatzeko moduko zerbait gertatzen ari da. Eraso homofobikoak eta bortxaketak ugaltu dira eta manifik eratu arbuiatzeko. Neuk ere errefusatzen ditut. Baina ez bakarrik erasoak, baita horietarako giroa suspertzen duten festa eredu neurrigabeak: jende andanak + zarata + beroa + alkohola + bestelako drogak + zigorgabetasun susmoa ekuazioaren emaitza oso arriskutsua baita. Urteak pasa ditugu entzuten borroka armatua arazo politiko baten ondorioa zela. Eta biolentzia horiek zeren ondorio dira ba? Pentsatu pare bat aldiz, ez nerabeen gisan.

Beste festa jasanezinak ere gertatu dira uda honetan. Aita Santuaren Madrilgo txangoa. Baiotan hainbati hiltzen lagundu dien medikuaren atxiloteta. Hondarribiko Jaizkibel Konpaniari Herri-zaingo Sailak ibilbidea aldaraztea, segurtasun arazoak direla-eta emakume bat hil duten tiroen segurtasun ezari lehenago ez erreparatu izana. Konstituzioaren aldaketa klandestinoa. Krisiaren areagotzea eta langileen eskubideak urratzen jarraitzea. Potakumeen (Pota: *ommastrephe sagittatus*) ugalketa demasa. Ez dut uste hori dena konpontzen lagunduko duenik plastikozko ontzi berde batzuk banatzeak. Bertan botaka egiteko ez bada. ■

Gure jaietan kezkatzeko moduko zerbait gertatzen ari da. Eraso homofobikoak eta bortxaketak ugaltu dira eta manifik eratu arbuiatzeko. Neuk ere errefusatzen ditut.

Baina ez bakarrik erasoak, baita horietarako giroa suspertzen duten festa eredu neurrigabeak